

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sódna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, oeloletno 36 K.

V jeseni, ko zbiramo sadove.

Bližamo se jeseni. Zadnje tedne predno spravi kmet pridelke v shrambo, se še prav urno obrne ter da v znoju od rane do pozne ure naravi svoje najboljši moči v nadi, da mu donesejo stoterj sad. Slab gospodar, ki gre v času najhujšega dela na hlad pod hruško in neoziraje se na letino brezskrbno gleda v nebo in se umika vsakemu delu. Ravnotako malo zasluge pa ima na letini muha, ki je sedela na oralu in neprestano brenčala: «Mi orjemo!»

V prvem zasedanju našega prvega izvoljenega parlamenta, ustavotvorne skupščine, se je jesensko delo že končalo. Poslanci so se vrnili pred svoje volilce z veseljem in krasnim uspehom skoraj tričetrletnega trudapolnega dela. Sprejeta je ustava, temeljni zakon naše nove države, najvažnejša in najpomembnejša osnova vsega našega gospodarskega, kulturnega in političnega življenja. Ako bi bili vsi volilci politično izobraženi ljudje in možje, ki se ne dajo za nos vleči, bi se sedaj vsi poslanci ne smeli pred njimi pokazati.

Komunisti, ki so dobili pri zadnjih volitvah 6 poslancev v Sloveniji, so se vrnili praznih rok in še tiste so bile s krvjo oblite. Pred volitvami so obljubovali «Talengo» posestev in premoženja. Ne ena njihovih obljub se ni izpolnila. Mesto z delom so nastopili komunistični razbojniki z bombami, hoteč napraviti v Jugoslaviji splošno zmedo, v kateri bi vsi postopali in lenuhi lahko vsevprek kradli in ropali. Lakota in kuga bi sledila njihovemu «delu», kakor to vidimo v Rusiji, kjer gospodarijo komunisti.

Klerikalni poslanci so odrinili v Beograd v lepem številu. Bilo jih je samo iz Slovenije 15 in iz drugih krajev skoro toliko, da jih je prišlo v skupščino 24. Vsak od njih je stal državo od začetka decembra do konca junija okoli 150.000 kron, torej vsi klerikalni poslanci skupaj čez 3 in pol milijona kron. In kaj so klerikalci v teh dolgih mesecih storili za ljudstvo? Podobni so zanikrnežu,

ki v času najhujšega časa leže vznak pod hruško. Klerikalci nele, da niso v parlamentu ničesar dosegli za svoje volilce, marveč so rajše kar doma ostali, da so na bolj prijeten način uživali dijete. Ako bi ti ljudje imeli v sebi kaj časti, bi vsaj dijete darovali za potrebe svojih volilcev. Kakor trojte! Samo uživali so in nič delali!

Narodna socialčka sta ostala sicer v parlamentu do konca. Bila sta pa kakor muha na oralu. Neprestano sta brenčala in se napihaval. Medtem ko sta brenčala po Beogradu narodno-socialna poslanca, se je pa ljubljanski Pesek zvezal z nemškutarjem Losinschkom, s klerikalci in komunisti. Še s hudičem bi se zvezal, če bi to neslo njegovi slabotni banki in dragi tiskarni.

Demokratska stranka v Sloveniji pa lahko s ponosom gleda na sadove svojega parlamentarnega dela. Od 38 slovenskih poslancev so imeli demokratji samo tri, a ti trije so storili tristokrat več kot drugi slovenski poslanci skupaj. A, kaj še! Trije slovenski demokratji so sploh storili vse, kar je bilo v prvem jugoslovanskem parlamentu dobrega storjeno za naše ljudstvo. Demokrata dr. Žerjav in minister Kukovec sta bila kakor dve najpridnejši mravlji. Povsod in vsak čas sta prožila svoje neumorne roke, svojo bistro pamet in svoje rodoljubno srce v blagor naroda. Ponosni smo lahko na svoje poslanke demokratji. Oni lahko pokažejo, kaj so storili, oni so edini od slovenskih poslancev, ki so storili mnogo, mnogo več, kot so pa obljubljali. Resnici na ljubo radi poudarjamo, da so tudi poslanci SKS bili prav pridni in da so po svojih skromnih močeh dosegli za svoje volilce veliko lepih stvari.

Parlamentarna jesen je že šla mimo nas, jesen v naravi se bliža. Ko bo kmet spravil sadeže pod streho, bo imel dovolj časa razmišljati o delu in lenobi, o mravljah in trotih. Ako bo pameten in pravičen, mu ne bo težko izreči pravilne sodbe o slovenski politiki.

Ljudstva njim nikdar niso bile v mislih, oni so vedno mislili le na svoje koristi.

Ustava predvideva enotno državo, v kateri bodo najbolje zavarovane tudi gospodarske koristi našega ljudstva, ker čim večja bo država, tem manjši so njeni izdatki za upravo in tem lažje se ona gospodarsko razvije. Ljudstvo bo kmalu čutilo dobre posledice nove ureditve in klerikalci iščejo pota in načine, kako bi ljudstvo navzlic temu pridobili na svojo stran. Poslužujejo se pri tem v prvi vrsti vere, češ, da je katoliška vera zaradi ustave v nevarnosti. To je, seveda, velika laž, ker ustava je že uveljavljena in vendar je — kar se vere tiče — ostalo vse pri starem, samo da duhovščina ne sme

več hujskati po cerkvah, temveč sme tam razglašati samo božjo besedo. Žalostno je, da mora ustava skrbeti za to, ko že vera sama zabranjuje zlorabo cerkve v politične namene.

Na ta lim nihče ne bo šel, ker vsakdo lahko sam vidi, da za vero ni nobene nevarnosti, ako ji le duhovniki ne bodo škodovali s svojim nastopanjem, ki je vse prej kot krščansko.

Ložje delo imajo klerikalci s hujskanjem proti Srbom. Oni so to delo izvrševali skozi desetletja, vedno so zaničevali hrabre Srbe in slabo govorili o njih, tako, da naše ljudstvo pozna Srbe samo s te strani, ne ve pa, da so oni po krvi in jeziku naši rodni bratje, ki imajo po vrhu še mnogo prav lepih lastnosti, ki jih mi nimamo. Klerikalci še dalje lažejo o Srbih, kakor bi to bili kakšni afriški divjaki, ker hočejo na ta način pridobiti slovensko ljudstvo za svoje samopašne načrte po samostojni Sloveniji.

Pa tudi pri tem klerikalci ne bodo imeli sreče, ker med nami je vedno več takih ljudi, ki so imeli priliko seznaniti se s srbskimi brati malo bolj natančno, in takih ljudi bo vedno več. Naši mladi fantje, ki so služili pri vojaki med Srbi, so po večini polni hvale za srbske brate, med katerimi so se kmalu in dodobra udomačili in se prav dobro razumeli z njimi. Seveda se tudi med njimi dobi slabih ljudi, kot povsod, ampak klerikalci govorijo samo o teh slabih posameznikih, nočejo pa povedati, da je srbsko ljudstvo v splošnem ravno tako kot naše in da bi naši kmetje prav dobro izhajali s srbskimi kmeti.

Spoznavali se bomo vedno bolj in samo tega nam je treba in izginile bodo vse razlike, posebno pa vse sovraštvo, ki so ga pri nas negovali in ga še negujejo klerikalci, da s tem dosežejo svoje nečedne namene. Slovencev je malo, v Jugoslaviji nas je samo en milijon, in kdor hoče delati še razdor med nami in našimi krvnimi brati Hrvati in Srbi, ta je naš največji sovražnik, ker samo v močni Jugoslaviji se moremo Slovenci sploh vzdržati. Jugoslavija pa nikdar ne bo močna, ako bo med Slovenci, Hrvati in Srbi vladal razdor, močno bodo napravili Jugoslavijo samo složni Slovenci, Hrvati in Srbi. To slogo pa ni težko doseči, ker smo bratje ene krvi in enega jezika, in žalostno bi bilo, ako bi med nas posejali seme razdora hlapci onega Rima, ki nam je bil vedno sovražen.

Med Slovenci, Hrvati in Srbi mora zavladati pravo bratstvo, potem šele bo močna tudi naša država, potem šele se bo ona mogla urediti in gospodarsko napredovati. To je pa več vredno kot klerikalna vlada!

Dopisi.

Gorenja vas nad Škofjo Loko.

Pred dvema leti zasnovani načrt tukajšnjih naprednjakov postaja dejstvo. Dne 15. m. m. se je namreč v Gorenji vasi pričel kopati temelj za «Sokolski dom». Ta dan je za Poljance zgodovinski dan. V novem domu bo poleg ostalih naprednih družtev pred vsem imel varno zavetje «Poljanski Sokol», čigar naloga bo, gojiti in razvijati pravo sokolsko idejo ter ljubezen do svojega naroda in domovine po vsej naši lepi dolini. Nadaljna naloga Sokola, kot mejaša napram našim še neodrešenim Primorcem bo tudi ta, vzdrževati stalne narodne vezi med brati in sestrami tu in onkraj nenaravne državne meje. Čim prej bo stal dom, tem prej bo prodrla v našo dolino prava jugoslovanska misel, ki jo tako brezsrčno teptajo nemnogi brezdomovinci, raztreseni po naši dolini. — Ker pa je gradba doma, zlasti v sedanjih časih, združena z velikanskimi stroški, katerih poljansko ljudstvo, po večini revno, samo nikakor ne zmore, zato se podpisani odbor tem potom vnovič obrača do vse slovenske javnosti s prošnjo za prispevanje denarnih prispevkov. Zatorej, prijatelji napredne sokolske misli, pomagajte podpisnemu odboru z denarnimi nakazili k dovršenju sicer težavne, toda plemenite naloge. Nakazila naj se blagovolijo nasloviti na: «Narodna čitalnica v Gorenji vasi nad Škofjo Loko». — Do sedaj so za Sokolski dom darovali sledeči gg.: dr. Hrašovec, Celje, 5 K; dr. Jurtela, Ptuj, 10 K; «Sokol», Borovlje, 50 K; «Sokol», Borovnica, 50 K; «Sokol», Maribor, 20 K; «Sokol», Trbovlje, 53 K; «Sokol», Žiri, 200 K; dr. Kavčič, Ljubljana, 20 K; Alič, Apače, 20 K; Mezeg Franc, Ljubljana, 80 K; Kašman, Škofja Loka, 20 K; Demšar, Češnjica, 40 K; Majdič Vinko, Kranj, 500 kron; Kovačič, Radovljica, 10 K; Jakopič, Ljubljana, 30 K; dr. Dimnik, Krško, 20 K; Poljšak, Zagorje, 20 K; dr. Zabukovšek, Smarje, 10 K; Jošt, Gotovlje, 20 K; dr. Gole, Ljubljana, 50 K; Humar, Jesenje, 50 K; Gnuš, Dol, 20 K; dr. Kramer, Ljubljana, 100 K; A. Čadež, Srednja vas, 100 K; Dolinar, Poljane, 1000 K; Ig. Čadež, Srednja vas, 500 K; Oblak, Trata, 100 K; Fr. Čadež, Dobrava, 500 K; Bizjak, Hotavljje, 200 K; Justin, Hotavljje 50 K; Pintar, Srednja vas, 100 kron; Jereb, Dobrava, 100 K; Kokalj, Trata, 200 K; Zirkelbach, Trebje, 50 K; Telban, Sovodenj, 100 K; Lea Strlič, Žiri 15 K; Pivk, Fužina, 12 K; V. Demšar, Žiri, 400 K; Krek, Gvas, 40 K; Sorli, Gvas, 50 K; Bogataj, Podgora, 20 K; Jezeršek, Fužina, 20 kron; Potočnik, Dobračeva, 20 K; Zakelj, Žiri, 200 K; Jereb, Zirovnica, 20 kron; Zgur, Radomlje, 40 K; Carinski oddelek, Gvas, 80 K; Neimenovani, Gvas, 500 K; Demšar, Soutenview, 770 K; Čadež, Lecling, 200 K; Malovrh, Lloydell, 20 dolarjev; Ribarich, Avella, 31 dolarjev; Miklavčič, Janesville, 242 K; Čadež, Randop, 1350 K; Guzelj, Hotavljje 40 K; omizje «Hlevček» po g. Ramorju, Gvas, 600 K; omizje «Peršuti» po g. Ramorju, Gvas, 474 K; Kalan, Cerkno, 100 K; nabiralna pola g. Fabjana, Ljubljana, 614 K; Boucha, Lloydell, 650 K; Zbirka Kokalj-Košir, Žiri, 716 kron; omizje «Peršuti» po g. Ra-

Za slogo med tremi brati.

Klerikalci se dobro zavedajo, da so doigrali in da v naši državi nikdar ne pridejo na površje in do one veljave, ki so jo imeli v pokojni Avstriji, ko so imeli vse v rokah. Zato in samo zato zahtevajo oni nekako samostojnost slovenskega ozemlja, ker mislijo, da je slovensko ljudstvo še vedno tako neumno, da bi njim izročilo vso upravo in vse gospodarstvo, da bi razni Šusteršičevi nasledniki mogli nemoteno nadaljevati tam, kjer je Šusteršič pod silo razmer moral prenehati.

Da bi od take samostojnosti naše ljudstvo imelo veliko, v prvi vrsti gospodarsko škodo, to klerikalcev nič ne skrbi, ker koristi

morju, Gvas, 150 K; Peternej, Gorenje brdo, 100 K; Rabič, Gvas, 100 K; omizje «Hlevček», Gvas, 415 K; Kacin, Cerkno, 240 K; gostilna Jan, Ziri, 1000 K; omizje «Obid», Cerkno, 300 K; Bl. Kacin, Cerkno 130 K; omizje «Peternelj», Poljane, 250 K; Podobnik, Gvas, 200 K; Ramor, Gvas, 70 kron; neimenovani, Gvas, 120 kron; Fr. Tavčar, Log, 100 kron; Macarol, Gvas, 40 K; zbirka Sovodenj po g. Dolinarju, 400 K; zbirka «Sokol», Ziri, po g. Dolinarju iz Poljan 1044 K; Vidmar, Trebija, 30 K. Vsem cenjenim darovalcem tisočera hvala z iskreno željo, da bi jim sledilo še mnogo novih darovalcev. Imena darovalcev stavbenega materijala se objavijo pozneje. — Pripravljali odbor za zgradbo doma v Gorenji vasi nad Škofjo Loko.

Poljane nad Škofjo Loko. V noči od 12. na 13. t. m. se je smrtno ponesrečil tukajšnji posestnik, 73letni Janez Frlan, po domače «Predmašenk» na poti s Koveškega vrha proti domu. Pokojni, oče dr. Frlana, odvetnika v Ljubljani, je bil obenem tudi živinski kupec in znan med mesarskim svetom vse tod na okrog in tudi med ljubljanskimi in drugimi mesarji. Zanimiva in originalna so bila njegova pripovedovanja o raznih njegovih kupcih. «Hudeč, pa sva le naredila!» o čemer je naš moč rad pripovedoval. Bil je dober in postržljiv prijatelj in sosed ter vsikdar zvest pristaš napredne stranke. Ni ga manjkalo na nobenem volišču, da bi ne oddal glasu za napredno stvar. Svoje politično prepričanje je odločno kazal. Bil je mnogo let občinski odbornik do zadnjih občinskih volitev ter med tem tudi večkrat občinski svetovalec. Pred nekaj časom je bil tudi načelnik krajnega šolskega sveta daljšo dobo. Položili so ga zadnji petek v grob. Možu, prijatelju in vsikdar zvestemu političnemu somišljeniku ter zvestemu bralcu «Domovine», naj bodo posvečene te vrstice v mal spomin.

Jesenice. Zadnjo nedeljo je priredila NSS pri nas velik shod pod milim nebom. Prišli so Fakin, Brandner in dr. Rybař. Okrog teh veličin je stalo 13 (nesrečna številka) somišljenikov, vsi drugi navzoči so bili pripadniki drugih strank. Vsi govorniki so se opravičevali, ker sta poslanca NSS glasovala proti ustavi. Vezali so otrobe in vlekli svoje besede tako nerodno, da so se jim vsi smejali. Med drugim je trdil Brandner, da ga je Pašić nočindan prosil naj glasuje za ustavo, da pa ni hotel. Fakin pa je «dokazal», da je NSS res narodna, češ, saj sem bil ranjen na Koroškem, akoravno so pomagali NSS v Ptuj nemškutarju na županski stolec in se vežejo drugje z vsemi protinarodnimi strankami. Izvajanjem je ploskal poseb-

no goreče učitelj Hude. Več razsodnih mož se je zgražalo nad popustljivostjo vlade, ki dopusti, da hodi taki elementi, kot n. pr. Fakin, v naš obmejni kraj hujskati ljudstvo s svojimi prevratnimi govori. Na Češkem bi bilo kaj takega nemogoče, je trdil neki Čeh.

Krašnja. «Slovenec je prinesel vest, da je naš občinski odbor sklenil izjavo za «avtonomijo». Naš občinski odbor, kar se klerikalcev tiče, se na avtonomijo toliko razume, kakor zajec na boben. Sklicali so sejo in je župan nekaj govoril o nerazdeljeni Sloveniji. Občinski odbornik naprednjak Maselj ga je naprosil, naj jim vendar razloži, kaj je to avtonomija. Gospod župan seveda za to ni bil zmožen in je dal besedo gospodu župniku, ki pa žal ni smel govoriti, ker ni občinski odbornik. Napredni odborniki so se nato odstranili in občinski odbor je bil nesklepčen. In nesklepčni občinski odbor je nekaj sklenil, pa sam ne ve kaj. Tako so v Krašnji klerikalni odborniki potegnili mačka za rep.

Trebnje. Dne 10. t. m. je bila sklicana slavnostna seja našega občinskega odbora z dnevnim redom za določitev slavnosti zaradi sprejetja ustave in v proslavo imendana kralja Petra. Občinski svetovalec g. Novak (SKS.) je predlagal, naj se že 11. t. m. razobesijo zastave, na večer pa priredi razsvetljava in obhod z bakljado; v torek dne 12. t. m. pa naj se vrši slovesna služba božja. Odbornik, g. dekan Plantarič, je ugovarjal, utemeljujoč, da take prireditve na deželi niso umestne ter se naj proslava omeji samo na slovesno mašo. Za Novakov predlog je bilo 9 glasov, za Plantaričev 13, za katerega je glasoval tudi en odbornik SKS. Svetovalec NSS. stranke pa je neopravičeno izostal od seje. Občinski svetovalec Brovet (JDS.) je v krepkem govoru na kratko orisal zgodovino Slovanov, boj za ustavo, govoril o atentatu na regenta, opozoril na katastrofalne posledice, ako bi bil atentat uspel, ter povdaril požrtvovalno, mnogoletno delovanje sedanjega kralja Petra za osvoboditev in ujedinjenje Jugoslovanov. Končal je z živio-klici kralju Petru in regentu Aleksandru. Klicu so se navzoči po strankarski pripadnosti več ali manj ali tudi nič navdušeno pridružili. Nekateri odborniki SLS. stranke so nato izjavili, ako bi bili prej to vedli, kar so pri tem govoru slišali, ne bi bili proti predlogu glasovali. To pa je duševnega vodjo naših odbornikov SLS. primoralo, se še enkrat oglasiti in podati na zapisnik izjavo, da klub občinskih odbornikov SLS. stranke prizna ustavo, in se ji ukloni, da pa se bo proti nji boril, dokler ne bo v zmislu njihovih zahtev izpremenjena.

Po prečitaniu zapisnika je župan g. Glavan sejo zaključil. Takoj po seji pa so se napredne stranke dogovorile, da manifestirajo proti nasilstvu SLS. s kolikor mogoče sijajno proslavo. Že v nedeljo predpoldne so vihrale zastave raz hiš, na večer pa so na vseh, s cveticami okrašenih oknih gorele luči — seveda v župnišču ne. S konjenico na čelu je šla bakljada z orožništvom, ognjegasci, Sokolom ter deškim in dekliškim naraščajem, katerim je sledila množica občanov iz Trebnjega v sosedni, deloma tudi razsvetljeni Stari trg ter zopet nazaj. Med obhodom so se pele domoljubne pesmi. Na hribu nad Trebnjem je gorel velikanski kres, pokali so topiči in vžigal se je umetni ogenj. Ko se je povorka ustavila na določenem prostoru, je bil slavnostni govor sprejet z navdušenimi živio-klici, na kar je pevski zbor zapel «Slovenec, Srb, Hrvat» in «Lepo našo domovino», s čemur je bila prireditev končana. Na kraljev imendan je opravil slovesno mašo dekan brez asistence, čeprav sta v župnišču še dva kaplana. Omeniti je še, da je g. dekan po maši, ob petju himne «Bože pravde» hrabro vztrajal pred oltarjem. Naših ljubih «Orlov» kajpada ni bilo videti nikjer.

Trebnje. Lep orlovski napredek smo imeli priliko videti v nedeljo 17. t. m., ko se je vršila tudi nova maša in ravno ta dan so si tudi orli zbrali, da pokažejo, kaj so se naučili v dolgih trudapolnih letih v orlovski telovadnici. Kakor pred vsakim nastopom, tako so tudi sedaj svoja telesa temeljito z vinsko kapljico ojačili, nekateri celo tako obilno, da se jim niti ni zdelo vredno nastopiti, ampak so si raje poiskali udobna ležišča v neki šupi v mehkem bukovem listju, ki jim je tako ugajalo, da ga je zadnji zapustil šele proti večeru z geslom «auf biks». Med tem, ko so ti počivali, je pa druga močnejša skupina (seveda med sv. mašo) naskočila orožnike, ampak zmagala se jim je ponesrečila, ker orožniki niso zajci.

Št. Rupert na Dolenjskem. Poročajo nam, da je notica v «Slovencu» z dne 16. t. m. o izjavi našega občinskega odbora za avtonomijo Slovenije navadna laž. Res je, da je bila resolucija dne 3. julija kot prva na dnevnem redu pri seji, toda ta je bila nesklepčna in resolucija neveljavna, ker so se vsi odborniki liste SKS — 11 po številu — odstranili, predno je župan Perjatelj dal resolucijo župnika Natlačena za avtonomijo Slovenije na glasovanje. Omenjeni odborniki so se odstranili, ker se ni uvaževal njih umestni protipredlog. Preostalih 12 klerikalnih odbornikov in župan pa še ne tvorijo občinskega od-

bora, ki bi mogel veljavno razpravljati in sklepati.

Cerkije pri Krškem. «Lažiljuba» št. 28 odgovarjam sledeče: Dotičnemu hinavskemu in podlemu dopisunu, ki se je spozabil z obrekovanjem na našega Sokola in na mojo osebo, povem, da sem imel do sedaj medvedovo kožo, a sedaj bom oblekel ježovo, da bom pikal na vse strani. Naš Sokol navzlic temu napreduje. Njegovo geslo je: «Le tako naprej, dokler je še vetra kej». — Dotični «Lažiljub» se je lagal tudi, da je bilo na orlovskem taboru 3000 ljudi, res pa je, da jih je bilo komaj 1000. — Ivan Vahčić.

Aršise pri Zagorju. Dne 26. junija je sklical stari župan Andrej Groblar občinsko sejo. Ko je župan konstatiral sklepčnost, je predložil klerikalno okrožnico za slovensko avtonomijo kot poročevalec Anton Verbole, bivši avstrijski agent za vojno posojilo in verni Šustersičev pristaš. Hvalil je avtonomijo na vse načine ter napadal Srbe, češ, da nas tlačijo. Omenil je, da bomo hude davke plačevali in da so klerikalni poslanci zato zapustili konstituanto, ker morajo naši fantje-vojaki tam doli služiti. Mož je povedal še več takšnih «briltnih». Nastala je vsled tega huda debata med klerikalci in socialnimi demokrati, katerim Verboletovo mlatenje prazne slame tudi ni moglo ugajati. Za Verboletov predlog jih je glasovalo osem, proti pa sedem. Kaplan Osolnik, ki je po glasovanju prišel v zborovalno sobo, se je seveda čudil, da jih ni več glasovalo za avtonomijo. Vprašal je: «Kaj nič ne berete 'Avtonomista' in 'Jugoslavijo'»? Torej «Avtonomist» in «Jugoslavija» sta že zaveznika klerikalcev?! Res lepa reč! Ne, pri nas ne beremo vsi teh listov, ker se ne strinjamo z njihovo pisavo. Število takšnih, ki ne bodo več verjeli separatističnim rušilecem ujedinjene Jugoslavije, bo vedno večje.

Šmarje pri Jelšah. V našem prijaznem trgu je bila dne 15. t. m. volitev župana in občinskega starešinstva. Za župana je izvoljen zaveden Slovenec in naprednjak Ivan Anderluh. Za prvega svetovalca g. Maks Gradt (SKS), za drugega g. Ferdo Pustek (JDS), za tretjega pa g. Ivan Habjan (SKS). Klerikalci niso dobili nobenega svetovalca. Da se je volitev tako dolgo zavlačevala, je krivo spletkarjenje in ničeva pritožba občinskega tajnika Grannerja. Verjamemo, da g. Grannerju ni veliko za Jugoslavijo, ker so mu dragi spomini, ko je med vojno vodil občinsko aprovizacijo, ali oni lepi časi se mu ne vrnejo več. Kljub temu, da je neprestano hodil v farovž in kaplanijo, po razne na-

LISTEK.

Kako se mora ravnati gospodinja v kuhinji.

Nikjer in nikdar ne moreš tako lahko in tako naglo presoditi, koliko razume gospodinja v gospodinjstvu in ali izpolnjujejo posli svoje dolžnosti, kakor če stopiš v kuhinjo samo za kratek hip. Kuhinja ob različnem dnevnem času, to je zrcalo, iz katerega odsevajo vse vrline in vse slabe lastnosti kuharice.

Tudi v kuhinji ne zadošča, da bi delal človek samo z rokami, treba je tudi glave. Delaj ves dan, da te bo oblival pot, tekaj semintja, vse ne pomaga nič, če si ne znaš sproti, brez napora in brez posebne in izdatne izgube časa pospravljati.

Res, prav malo časa izgubiš, če postavljaš vse, kar potrebuješ pri kuhanju (mlin za kavo, čaše, lonce, krožnike, steklenice z oljem in jesi-hom, posodico s sladkorjem i. dr.), vedno takoj po uporabi zopet na

svoje mesto, namesto da bi puščala vse v kuhinji na mizi, na omari in po stolih, kjer nastane mahoma velik nered in nevarna gneča.

Umazanega perila, ki si ga prinesla jutraj iz sobe, ne vrzi morda po tleh po kuhinji ali veži, nego ga nesi takoj na določeni kraj. Če tega ne storiš, se boš morala dvakrat sklanjati in dvakrat grabiti perilo na kup. Zatorej stori vse naenkrat, s tem si prihraniš napor in čas ter si tudi kuhinje ne navlečeš. — Cunje za prah, krtače za čevlje polagaj takoj nazaj na svoje mesto, kakor hitro jih ne rabiš več. — Metle, smetišnice, omela, ne puščaj v veži, marveč nesi sproti vse tja, kamor spada. — Če se umivaš, ne puščaj umazane vode v umivalniku, nego izprazni umivalnik takoj, ga umij in postavi na določeno mesto. — Posodo od zajutрка mora pomiti služkinja zjutraj, nikdar pa ne šele po obedu. Isto velja za zvečer. Če se kdaj pri-meri, da zjutraj res ni mogoče umazane posode takoj pomiti, jo zloži vsaj v veliko skledo ali škař, ki ga potem pokrij s čedno cunjjo, da ti ne

delajo stvari napotja in se ne pasejo muhe po umazani posodi. Nože in vilice, ki si jih rabila, polagaj v kak lončec, žlice pa v skledico. Posebno namizno orodje treba hitro očediti, ker sicer rado zarjavi.

Za vse to potrebuješ skoraj toliko časa, kakor če bi puščala in postavljala posodo in orodje sredi kuhinje in po mizah, zdaj sem, zdaj tja. Poleg tega imaš pa kuhinjo lepo v redu in vse takoj pri rokah, da te ne preseneti neljubo kak nepričakovan obisk.

Tla, mize in klopi ohraniš mnogo lažje snažne, če paziš, da jih ne zamažeš po nepotrebnem, kakor pa če jih pomivaš vedno nanovo. Zato pa ne meči olupkov krompirja, repe, jabolč i. dr. po tleh in tudi ne po go-lih mizah, nego imej za odpadke zelja, kolerabe ter za različne olupke mal zabojček ali košarico ali pa vsaj debelo cunjjo ali papir, ki ga položi predse in lupi nanj. Vse te odpadke nesi takoj v zaboj za smeti. Nikdar pa jih ne stresaj na tla ker bi jih morala potem še enkrat pobirati in pospravljati.

Dopoldne, ko se pripravljaš za kuhanje, pogrni kuhinjsko mizo s papirjem ali s starim nerabnim prtom, da ne pomažeš mize. Črnih loncev in ponev ne postavljaš nikdar na golo mizo in tudi ne na tla. Pazi skrbno, da ne pokapljaš tal z mastjo ali kakoršnokoli tekočino.

Pripominjamo še, da tisto vihranje in tisto beganje po kuhinji, ki je v navadi pri nekaterih služkinjah, prav nič ne pospešuje dela, nego provzroči dostikrat le škodo. Kaj pomaga, če teka dekla z mrzlično naglostjo semintje, če se pa vsak hip zaleti kam, ter vedno kaj pohodi, razbije ali polije? Če meče lonce, pokrovice, krožnike, žlice in vilice semtertja, da se vse pokvari, okruši in opraska? Taka služkinja naredi mnogo škodo; vse zamaže sproti, in dela vrhu teg še hrup in ropot, da ne najdeš pred njim v vsem stanovanju miru. Tudi v tem oziru je treba torej hoditi srednjo pot in delati vse temeljito premišljeno, natančno, mirno a vztrajno in po gotovem redu, ki je vsak dan in vsak te-den enak.

svete, mu vse ni nič pomagalo. Zupanstvo in občinsko svetovalstvo je v naprednih rokah.

Politični pregled.

Radi odstopa nekaterih ministrov, so se izvršile

v vladi male izpremembe,

ki pa nimajo nobenega političnega pomena, ker pripadajo tudi vsi novi ministri skupščinski večini in sicer je prevzel ministrstvo prometa Nikolaj Uzunović, ministrstvo za agrarno reformo Kosta Miletić, ministrstvo za vojno in mornarico general Zečević, notranje ministrstvo pa začasno minister prosvete Svetozar Pribičević.

Ker po novi ustavi ne bomo imeli več dežel v dosedanem obsegu in z dosedanjim delokrogom, so odpravljene vse deželne vlade in so imenovani kraljevi namestniki. Za Slovenijo je imenovan

za kraljevega namestnika Ivan Hribar,

naš dosedanji poslanik v Pragi, nekdanji dolgoletni župan ljubljanski, ki so ga avstrijske oblasti radi njegovega narodnega delovanja ljuto preganjale. Z imenovanjem g. Hribarja smo lahko zadovoljni, za njega smo prepričani, da bo vestno in pravično vodil upravo dežele. Na njegovi strani ostane dosedanji deželni predsednik g. Baltić. Naloga namestnikova je, da vrši posle dežele za čas, dokler se oni ne izročijo osrednji vladi, oziroma novim oblastim, ki se ustanovijo.

Klerikalce vse to strahovito jezi, ker vidijo, da so vsi njihovi načrti proti močni državi pokopani, da se bo država vladala enotno in ne bo razdeljena na kakih deset malih držav, kakor so oni hoteli, da bi vsaj v eni od teh držav dobili vso moč v svoje roke. Zato hujskajo ljudstvo proti ustavi in proti državi, kar pa jim nič ne bo pomagalo, ker ljudstvo ni tako neumno, da bi sledilo največjim svojim sovražnikom.

V Beogradu se vodi dalje preiskava v zadevi atentata

in ker so vsi zaprti komunisti prav zgovorni, se je od njih marsikaj zvedelo. Cela preiskava dokazuje, kako koristno je bilo, da je vlada odločno stopila komunistom na prste, ker ta stranka je imela res grde, črne namene in ako se ji ne bi pravočasno stopilo na prste, bi se prelilo veliko človeške krvi in ljudstvo bi prišlo v največjo nesrečo. No, pa sedaj so komunisti menda doigrali.

V Beogradu so se vršila

trgovinska pogajanja z Italijo,

ki so pa pretrgana, ker Italija še vedno ni izpolnila svojih obveznosti, prevzetih v rapalski pogodbi in drži v svojih rokah še vedno Sušak s pristaniščem Baroš in del Dalmacije, četudi bi to morala izročiti nam. Mi stojimo na stališču, da se nam mora najprej izročiti vse naše ozemlje, potem se-le se bomo spuščali v druga pogajanja. Mislimo, da bo Italija odnehala, posebno ker so zavladali v njenih mejah zopet krvavi nemiri med fašisti in delavci, med katerimi se vršijo dannadan prave bitke sedaj v tem, sedaj zopet v onem mestu. Bo že enkrat pamet srečala tudi Italijane, da bodo sprevideali, da je za njih boljše, ako živijo z nami v dobrih sosedskih odnosih.

Važni dogodki se odigravajo na naši južni meji.

V Albaniji je notranja revolucija,

ker v tej mali državi menda nikdar ne bo miru. Albanija je takointako zelo majhna, pa še se razna plemena borijo za popolno samostojnost. Se-

daj se je dvignilo pleme Miriditov na severu Albanije in razvili so se krvavi boji. Nas to ne bi nič brigalo, ko bi se dogajalo to kje drugje in ne ravno na naši meji in zato bo treba odrediti našo mejo proti Albaniji tako, da bomo varni proti vsakemu napadu od te strani. Sicer so vsi Albanci skupaj preslabi, da bi nam mogli postati nevarni, ampak prijetna ni soseščina s takim nemirnim narodom. Najboljše bi bilo, ko bi se Albanija razdelila med našo državo in Grčijo, ker Albanci so nesposobni, da bi imeli lastno državo in jo sami upravljali.

Gospodarstvo.

DVE VELIKI NAPAKI NAŠIH ŽIVINOREJCEV.

Po nekaterih naših krajih je navada, da se mlado tele nenadoma odstavi in začne hraniti z rastlinsko hrano. Posledica te nenadne spremembe v hrani je, da mlada žival prve dni po odstavitvi ničesar ne vživa, ker rastlinske hrane ne prenese. Končno sicer začne vživati rastlinsko hrano, toda je še ne prebavi dobro, ker se je želodec mlade živali skvaril vsled prehitre spremembe v hrani. Žival radi tega v rasti zaostane, kar se pozneje ne da več popolnoma popraviti. Tele se mora vedno le polagoma navajati na rastlinsko hrano.

Druga velika napaka nekaterih živinorejcev je, da ne morejo dočakati, da telice dorastejo, temveč jih že po enem letu gonijo k biku. To mlado žival zelo ovira v rasti. Namesto, da bi še ne dovolj razvita telica vse redilne snovi uporabila za razvoj svojega telesa, jih mora oddati nekaj nastajajočemu življenju, ki se razvija v njej. Zlasti pri telesno zaostalih telicah se mora počakati, da dorastejo in postanejo dovolj močne za oplemenjenje. Živinorejec mora biti potrpežljiv in ne sme od živali zahtevati takoj koristi, ker od telice, ki je postala prezgodaj noseča, nima nikdar pozneje pravega haska. Takšne krave imajo navadno vedno malo mleka in vedno slaba teleta.

Ti dve napaki imajo često naši živinorejci, ki se potem pritožujejo, da jim živina ne stori. Ako se bodo ravnali po teh navodilih, bodo videli, da si bodo vzgojili dobre molzne in plemenske krave.

= Vrednost našega denarja. Dne 19. julija se je dobilo: 100 avstrijskih kron za 20 do 21 naših kron, 100 češkoslovaških kron za 215 do 216 naših kron, 1 dolar za 156 do 156.50 naših kron, 100 lir za 708 do 714 kron, 100 nemških mark za 212 do 212.50 K.

= Kroženje bankovcev v naši državi. Dne 30. junija je bilo v celi naši državi v prometu za 3 milijarde 754 milijonov 943 tisoč 320 dinarjev bankovcev.

= Nižje poljedelske šole. V ministrstvu za poljedelstvo in vode se izdeluje načrt za ustanovitev večjega števila čebelarških in mlekarških šol. Istotako se namerava v kratkem otvoriti več nižjih poljedelskih šol za ženske.

= Izgledi letine v naši državi. Po poročilih poljedelskih stanic stanje letine ni ravno sijajno, vendar pa zadovoljivo. V Srbiji, posebno v južnih krajih, je letina radi suše precej slaba. Najbolj je trpela letos radi suše Vojvodina. Na Hrvaškem, v Slavoniji in Medijmurju je v zapadnih pokrajinah letina izvrstna, v vzhodnih slabša. Mnogo škode so napravile na Hrvaškem po poljih poljske miši. Tudi sadje je letos precej trpelo.

= Obrtniški shod v Ljutomeru se je vršil 17. t. m. Sklicalo ga je ljutomersko trgovsko-obrtniško društvo. Po raznih predavanjih so se sprejele sledeče resolucije: 1.) Protestira se proti nečuvnemu postopanju Avstrije, ki neprestano preprečuje zvezo Maribor-Radgona. Beogradska vlada se poziva, naj napravi temu konec z vojaško zasedbo imenovane proge. 2.) Zahteva se izgradnja proge Prekmurje-Ljutomer-Ormož ali Središče. 3.) Okrajna bolniška blagajna, ki je bila svoječasno predstavljena v Gornjo Radgono, naj se premesti zopet v Ljutomer, ki je sedež okrajnega glavarstva. 4.) Zahteva se izvolitev kontrolnega odbora v centralni bolniški blagajni in vseh njenih poslovalnicah.

= Na živinki sejem v Mariboru dne 12. t. m. je bilo pripeljanih 27 konj, 12 bikov, 167 volov, 240 krav in 16 telet, skupaj 462 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli kg žive teže 16 do 18 K, polpitani 14 do 16 K, plemenski 12 do 14 K, biki za klanje 11 do 12 K, klavne krave debele 12 do 13 K, plemenske 8 do 12 K, molzne 10 do 16 K, breje 10 do 14 K, mlada živina 11 do 12 K, teleta 12 do 14 K. Volovsko meso I. vrste 26 kron, II. vrste 24 K, meso bikov, krav in telic 22 K, telečje meso I. vrste 18 K, II. vrste 16 K, sveže svinjsko meso 32 K za 1 kg.

= Na svinjski sejem v Mariboru, ki se je vršil 15. t. m., je bilo pripeljanih 182 prašičev. Cene so bile sledeče: plemenske svinje kg žive teže 20 do 24 K, polpitane 20 do 24 K, 6 do 8 tednov stari prašiči 200 do 300 K, 3 mesece stari 300 do 500 K, pol leta stari 700 do 1000 K. Kupčija je bila jako živahna.

= Cene žita na Hrvaškem so bile prejšnji teden sledeče: Nova pšenica se je plačevala do 1000 K za 100 kg. Za novi ozimni ječmen se je zahtevalo 450—500 K, za novi jari ječmen pa 600 do 700 K. Cene stari koruzi so bile 500 do 550 K, staremu ovsu pa 670 K. Ovsu je že zelo malo. Moka št. 0 se je plačevala po 17.50 K en kg. Nova moka se je ponujala že cenejše.

= Nove carinske tarife za uvoz blaga so stopile te dni v veljavo. Tarife so nekoliko višje, nego doslej, vendar pa povišek ni tako velik, kakor so zahtevali industrijalni krogi. Povišana je zlasti carina na uvoz železnine, lesa in tkaninskih predmetov. Davek na poslovni obrt, ki se je plačeval dosedaj na carinarnicah, je ukinjen, zato pa vplačevanje državnih zahtevkov ni zmanjšano. Obrtni davek je znašal toliko kakor carina, ker pa je sedaj ukinjen, se agio za vplačevanje carine dvakratno poveša. Dosedaj se je za 100 D v zlatu plačalo 200 D v srebru, od sedaj naprej pa se bo plačalo za 100 D v zlatu 400 D v srebru.

= Novi rudniki premoga in grafita. Pri vasi Prilepcu v Srbiji so odkrili žile premoga v globokosti 15 metrov, pri Pakracu pa so naleteli na bogato žilo grafita.

= Novo tvornico za steklo zgradijo v Zaječaru v Srbiji.

= Čevljarska in gospodarska druga v Železnikih za Selško dolino se je osnovala dne 26. junija. Namen zadruga je skupno nakupovanje sirovin ter skupno razpečevanje čevljarskih izdelkov. Zadruga namerava kasneje urediti tudi skupno delavnico.

= Varovanje kokoši pred solnčnimi žarki. Suho poletje je za rejo kokoši dobro, toda solnčni žarki ne vplivajo dobro na kokoši, ki se ne morejo pred njimi skriti. Ako opazujemo kokoši, ki so prisiljene se gibati na kakem omejenem prostoru, vidimo, kako se izogibajo solnčnim žarkom in

iščejo senco. Perotnina, ki se giblje na prostoru, se skriva pred žarki pod drevesa, grmovje ali visoko travo. Zato je zelo dobro, da na dvoriščih, kjer ni dovolj naravne sence, postaviš kakšno zaščitno streho, pod katero nasuješ dovolj drobnega peska, v katerem se kokoši lahko kopljejo. Poleg sence namreč tudi kopel v drobnem pesku zelo dobro dene kokošim. Kadar je huda vročina, moraš zelo pogostokrat menjati vodo za kokoši, ker od pitja sparijene vode tudi kokoši — kakor vsa druga živa bitja — rade zbolijo.

Novosti.

* Ministrski predsednik Pašić gre na oddih v Karlove Vari (na Češkem). Ministrski predsednik Pašić bo odpotoval radi oddiha najprej v Karlove vari, potem pa na Bled. Povodom potovanja na sever bo imel g. Pašić priliko, da se sestane z najvplivnejšimi češkoslovaškimi politiki.

* Vodstvo oddelka za socialno politiko v Ljubljani je še nadalje poverjeno g. Adolfu Ribnikarju, ki je imenovan za načelnika oddelka v IV. činovnem razredu poverjenika.

* Poveljnik našega orožništva umrl. V soboto je umrl v Beogradu general Dimitrijević, komandant celokupne jugoslovanske žandarmerije.

* Osebna vest. V Šmarju pri Jelšah je začel uradovati odvetnik dr. Šandor Hrašovec, ki se je tja preselil iz Kozjega.

* Notarska imenovanja. Za notarja v Kozjem je imenovan g. Otmar Golob, doslej v Marnbergu; v Murski Soboti g. Anton Koder in Avg. Kolšek; v Dol. Lendavi g. Rud. Kramer; v Prevaljah g. Ferdo Križan.

* Novinarski kongres v Splitu. Koncem prihodnjega meseca se vrši v Splitu kongres jugoslovanskih novinarjev. V smislu sklepa pripravljalnega odbora bo trajal kongres 27., 28. in 29. avgusta, naslednje tri dni pa se prirede izleti v Šibenik ter na otoke Korčulo, Hvar in Vis.

* Razmejitev na Koroškem. Iz Tržiča poročajo: V torek, 12. t. m. je dospela k Sv Ani pod Ljubeljem štičlenska razmejitvena komisija, ki se ji je čez nekaj dni pridružil še jugoslovanski major. Začeli so takoj z delom in merili ves teden; na Ljubelju so že zabiti mejni količki.

* Takole se izjavljajo občine za klerikalno avtonomijo. V občini Velika Nedelja na Štajerskem je bilo pri zadnjih volitvah izvoljenih 9 naprednjakov in 7 klerikalcev. Župan je zaveden pristaš samostojne kmetijske stranke. Klerikalci so videli, da novi občinski odbor ne bo nikdar sprejel avtonomistične resolucije in so jo zato sprejeli še na zadnji seji starega odbora. So tiči klerikalci, so.

* Načrt zakona o invalidih. V invalidskem oddelku ministrstva za socialno politiko je bila odredjena posebna komisija, ki bo izdelala načrt zakona o invalidih. Novi zakon bo temeljil na zadnji uredbi ministrstva za socialno politiko. Invalidi bodo dobivali podporo po procentih nesposobnosti. Zakon bo veljal za vso kaljevino.

* Dosedanji uspeh preiskave o atentatu na regenta dokazuje, da je atentat delo obsežne organizacije, ki se je za ta zločin dolgo in skrbno pripravljala. Vsaki novi aretiranec izda zopet nove sokrivce. Posebna pažnja se sedaj posveča okolici Novoga Sada, kjer se skriva sokrivec Juhacz z nekim svojim tovarišem, katerih aretacija se pričakuje v prihodnjih dneh.

* Francija podarila Jugoslaviji ladjo. Francoska vlada je sklenila, podariti v spomin na srečno rešitev regenta Aleksandra ob priliki atentata naši državi križarko «Vedette», s katero je regent po albanski tragediji potoval iz Krfa na Francosko in pridobil francosko vlado za solunsko akcijo. Križarka bi se naj imenovala «Aleksander».

* Italija nam je izročila dve bivši avstro-ogrski ladji. Dve avstrijski vojni ladji «Donau» in «Schwarzenberg» nam je poslala dne 15. t. m. Italija v zelo slabem stanju v Šibeniku.

* Študijske podpore za poljedelske živinozdravniške študije. Komisija za upravo agronomskega in veterinarskega fonda je na svoji zadnji seji določila, da se imajo prošnje za podelitev študijskih podpor za nadaljevanje študij na kmetijskih šolah sploh, kakor tudi na živinozdravniških visokih šolah predložiti na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani najkasneje do 30. septembra t. l.

* Strela udarila v hlev. V soboto zvečer je tresčilo v hlev posestnika Janeza Goleža, po domače Pšeničnika, na Tičevem (Ponikva ob južni železnici). Pogorel je hlev, svinjaki in gospodarsko poslopje do tal. Živino in domačega 10letnega sina, ki je spal na hlevu, so komaj rešili iz ognja. Zgorela je vsa krma in žito. Hiša je že pred par leti vpepelila tudi strela. Družina je bivala začasno nekoliko proč od glavnega selišča v mali koči, ki je k sreči ogenj ni dosegel. Škode je do 8.000 K.

* Velikanski vihar v Šabcu. Dne 15. t. m. je bil v Šabcu silen vihar, ki je divjal nad dve uri. Vihar je porušil nedograjeno cerkev, več hišam je odnesel strehe in izpulil mnogo drevja. Škoda je velika.

* Bitka z razbojniki v Srbiji. Iz Skoplja poročajo, da so pretečeni torek razbojniki, večinoma kačaki, napadli vas Rezica pri Metohiji ter jo popolnoma opleni. Trije Srbi so bili ubiti. Ko se je napad prijavil žandarmeriji, so hitele patrulje za roparji. Vnel se je oster boj med žandarji in razbojniki. Mrtvih je 20 kačakov, težko ali lahko ranjenih pa 8 žandarjev.

* Velika železniška nesreča pri Sisku. Predvčerajšnjem je zapeljal orientek-ekspres, ki je vozil iz Beograda, na mostu čez Kolpo med Čapragom in Siskom v oddelek vojaštva, ki se je vračal z vežbanja. Trije vojniki so obležali na tleh popolnoma razmesarjeni in takoj mrtvi. Sedem jih je bilo težko poškodovanih in ni upanja, da ostane kateri pri življenju.

* Bitka med orožniki in vaščani. V nedeljo zvečer se je zbralo po sejmu v «Tončkovi» gostilni na Cihavi pri Grosupljem okrog 40 fantov in deklet k plesni zabavi. Ob času policijske ure sta izpraznila gostilno orožniški narednik Ogrizek in njegov tovariš. Fantje so se sicer umaknili iz gostilne, toda zunaj gostilne je prišlo do prerekanja med njimi in orožniki. Fantje so postali nasilni in sta orožnika bila prisiljena aretirati 24 letnega Bogumila Zgonca. V tem hipu so fantje orožnika obkolili. Ker

vse pomirjevanje ni nič izdalo, je najprej eden orožnikov ustrelil v zrak. Ker to razgrajloče fante ni pomirilo, sta orožnika ustrelila med nje. Bogumil Zgonc, ki se je med tem iztrgal in navalil na orožnike, je bil težko zadet in je umrl v ljubljanski bolnici, kamor so ga prepeljali. Ranjena sta še bila Alojzij Glinšek in neki kovač iz Šmarja. Vendar rani teh dveh nista težki.

* Brata ustrelil. Dne 10. t. m. zvečer je v Vel. Mengšu ustrelil Mihael Friškovec svojega brata Franceta. Zadel ga je v srce, da se je zgrudil mrtel na tla.

* Sleparski dunajski židje. Med ruskimi begunci v Beogradu je policija izsledila več dunajskih židov, ki so kot ruski begunci živeli na račun Jugoslavije.

Beleške.

+ Nedostojnost klerikalnega časopisja je pa že taka, da se človeku kar gnjusi prijeti v roko tako klerikalno cunjio. Že zadnjič smo govorili o robotosti mariborske «Straže». Ljubljanski «Domoljub» skoraj ne zaostaja za njo. Očita drugim umazanost, sam ima pa cel kup gnoja pred pragom. Kadar bo pisal «Domoljub» tako, kot se spodobi, potem pa naj se spravi nad druge. Poleg nekrščanske neotesanosti, takozvane «krščanske stranke», prodaja «Domoljub» še tudi svoje avtonomistične budalosti svojim bralcem, ki nimajo o avtonomiji drugega pojma, kakor da «so gospod župnik ali kaplan rekli», da morajo biti vsi za avtonomijo. Ako vprašaš takega ubogega klerikalnega zaslepljenca, kaj je avtonomija, te samo zija, ne da bi zinil besedico. «Domoljub» seveda svojih bralcev ne bo nikdar dovolj jasno podučil o klerikalni avtonomiji, ki si jo želijo, ker bi izgubil potem preveč svojih naročnikov. Ljudje bi kmalu izpregledali, da je pri današnjih razmerah mogoča le takšna ustava, ki jo imamo sedaj, kajti po tej ustavi ne bo treba imeti cele množice uradništva, katero bi moral vzdrževati davkoplačevalec. «Domoljub» tudi ne pove svojim bralcem, da je po novi ustavi naša država enotnejša in močnejša proti zunanjim sovražnikom, ki se jo bodo vsled njene moči bali napasti. «Domoljub» le reglja kot kakšna klepetulja, ki ne ve povedati nič pametnega, pa hoče zato s krikom in vikom koga prepiti. Pametni ljudje na takšno vpitje nič ne dajo. Žalibog je še dosti zasleplencev, ki «Domoljubu» verjamejo. Seveda so to ljudje, ki sploh ne mislijo z lastno glavo, temveč se pustijo samo komandirati iz farovžev. Pa tudi za te ljudi bo prišel čas, ko bodo spregledali.

+ Kakšne interpelacije vlagajo klerikalci. V imenu slovenskih klerikalcev je vložil klerikalni poslanec Martin Kranjc interpelacijo na ministra zunanjih zadev, v kateri protestira proti imenovanju dr. Vošnjaka za našega poslanika v Pragi. Interpelacija je pisana s takimi izrazi, da ne

odgovarja načinu in obliki interpelacije. Minister zunanjih zadev Pašić je zato tudi odklonil odgovor na Kranjčovo interpelacijo, ker ne utreza predpisom. Kranjc je pač menda mislil, da se prereka doma s pastirji, ko je sestavljal interpelacijo.

Po svetu.

s Fašistov še ni srečala pamet. Po raznih krajih Italije je prišlo ponovno do težkih izgrede med fašisti na eni strani in socialisti ali komunisti na drugi strani. Poleg mnogo ranjencev je bilo tudi več mrtvih na obeh straneh. Nemiri so se vršili v Trevisi, Ortanovi, Bresci, Perugia itd. Niso ravno zavidanja vredne razmere v Italiji.

s Brezposelnost v Italiji. Po poročilih generalnega tajnika zveze italijanskih industrijcev poslanca Olivettija je sedaj v Italiji 300.000 brezposelnih, dočim 400.000 dela le po tri dni v tednu.

s Lakota v Rusiji. V Rusiji je pričakovati zelo slabe žetve. Zetev je uničena po gubernijah Herzon, Astrahan, Ufa, Saratov, Samara, kakor tudi v tatarski in baškirski republiki, deloma tudi na kubanskem ozemlju. Število stradajočih znaša okoli 10 milijonov, in sicer ne le delavcev temveč celo kmetov. Moskovski patriarh je angleškemu škofu poslal pismo, v katerem prosi za pomoč, ker grozi Rusiji vsled velike lakote poguba. Ako hočejo rešiti največji del ruskega naroda smrti gladi, naj puste vse ozire in pošljejo takoj izdatno pomoč.

s Strašen potres na Kitajskem. V kitajskih pokrajinah Kansu in Shansi je bil pred kratkim strašen potres. Pri potresu je silno bobnelo pod zemljo. Mnogo vasi in mest je popolnoma porušeni. Kakor se poroča je med razvalinami prišlo 80.000 ljudi ob življenje, mnogo tisoč jih je pa več ali manj ranjenih.

AFRIŠKI POGLAVAR IN KINEMATOGRAF.

Nekega afriškega poglavarja je slučajno zanesla usoda z njegovima dvema ženama in s spremstvom v London. Ves začuden si je ogledaval mesto, kajti do tedaj še sploh ni bil v nobenem večjem evropskem mestu. Marsikaj mu je bilo popolnoma novo.

Zanimivo je zlasti, da mu je najbolj ugajal kinematograf. Kar verjeti ni mogel, da je takšen čudež mogoč. Slike da plešejo po platnu, kot da bi gledal živa bitja ali resnične pokrajine? Zdelo se mu je kot v sanjah.

Vrhunec presenečenja pa je bil, ko je po platnu pridrvel avtomobil. Tega pa se je afriški veljak silno prestrašil. On in njegovo spremstvo je zagnalo krik in vik ter zbežalo iz kinematografske dvorane, da bi jih avto ne povozil. Le težko se je posrečilo, prepričati poglavarja, da avtomobil ne bo skočil s platna na denj.

Tako in podobno se je zabaval poglavar po mestu, še bolj pa so se zabavali londonski meščani na račun njegove primitivnosti.

Razno.

× Kako dolgo živijo živali. Povprečno živijo: muha-enodnevnica samo 24 ur, rjavi hrošč šest tednov, metulj dva meseca, navadna muha tri do štiri mesece, mravlja eno leto, ščurek eno leto, čebela eno leto, zajec šest do deset let, ovca osem do deset let, slavec dvanajst let, volk 12 do 15 let, mačka 15 let, žaba 15 let, bičvol 15 let, kanarček 15 do 20 let, žaba krastača 20 let, pes 15 do 20 let, govedo 25 let, konj 25 do 30 let, orel 30 let, jelen 35 do 40 let, orangutang (opica) 40 let, močerad 40 let, žerjav 50 let, lev 50 let, medved 50 let, krokodil 80 let, ščuka 100 let, karp 100 let, slon 100 let, papiga 100 let, želva 100 let. Povdarjati je treba, da veljajo te številke samo povprečno.

× Tudi ribam je prevroče. Vsled velikanske vročine je te dni poginilo v reki Seini v Franciji velikansko število rib. Pariški ribiči so te ribe jeli pobirati po vodi in jih skušali prodajati, toda policija jim je ta, na zdravje Parižanov nameravani atentat preprečila.

× Novorojenček z zobovjem. V Dombrovi na Češkoslovaškem je žena nekega delavca rodila dete, ki je prišlo na svet s popolnim zobovjem. V časih se narava tudi igra.

Ženski kotiček.

Stlačena kožuhošina se osveži takole: Segrej jako fin pesek v pločnati ponvi, da bo vroč. Potem ga stresi po kožuhošini, katero česaj z železnim glavnikom. Kožuhošino nato stepi narobe, da odpade pesek. Ako enkratno tako ravnanje ne zadošča, ga ponovi enkrat ali dvakrat.

Češki kolači. Razmotaj 28 dek moka s 3 1/2 dekami stopljenega surovega masla, 1 1/2 deke stopljenega drožja, nekoliko soli in sladkorja. Končno primešaj še trd sneg treh beljakov. Ko je testo shajano, postavi model za kolačke na štedilnik, deni v vsako globino nekoliko masla in ko je razbeljeno, prideni malo zajemalko testa. Kadar so kolački spodaj rumeni, jih obrni, da se spečejo še na drugi strani. Kolačke posipaj s sladkorjem in jih daj z dušenim sadjem na mizo. Ali: Napravi testo iz 40 dek moka, 1/2 litra mleka, 6 rumenjakov, dveh dek drožja, soli, sladkorja in snega od 6 beljakov, sicer postopaj kakor prej.

Lončene peči očediš najlepše s salmijakovim cvetom; potem jih obriši še s cunjio, pomočeno v mlačno vodo.

Varčna gospodinja
rabi edinole

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Tret, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čekle, nakaznice in akreditivo na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.